

Boerenzwaluwen onder bruggen in de Eemnesserpolder

Ieder jaar is het spannend hoeveel boerenzwaluwen er terug komen uit Afrika naar hun broedplek onder de bruggen in de Eemnesserpolder. Eén ding is zeker: de bruggen zijn een ideale plek om er hun nest onder te metselen en hun jongen groot te brengen. Het is er donker en in het open veld is alles aanwezig om een prachtig nest van te bouwen: klei, paardenhaar, strootjes en veren voor de nestkom. Predatoren kunnen er niet bij. Bij het water en tussen de koeien zijn voldoende insecten te vangen voor de jongen.

Gert Bieshaar

Boerenzwaluw voert zijn jong

Foto: Frans van Lier

Voor de luchtacrobaat van het boerenerf is het niet gemakkelijk om in een moderne stal een nest ergens tegenaan te plakken. De muren zijn van beton, het dak is een staalconstructie en die elementen zijn te glad om een nest houvast te bieden. Bovendien is er veel te veel lichtinval, te weinig beschutting en moeten ze concurreren met huismussen, die hun nestelplaatsen willen bezetten. Van oudsher nestelden boerenzwaluwen ook al onder bruggen.

Vroeger waren die van hout; tegenwoordig van metaal en beton.

Onder bruggen met stalen liggers lukt het ze dus ook al niet meer om een nest te bouwen. In 2003 hebben Dick Jonkers en ik plannen bedacht om onder bruggen nestgelegenheid te creëren. Eerst met grote en kleine planken, maar daar hadden de boerenzwaluwen geen trek in. Toen tegen het plafond van de brug een aantal half open kastjes getimmerd; dat gaf direct een beter resultaat. Er werden acht nesten gebouwd. De hierop volgende jaren heb ik er kastjes bijgemaakt en in meerdere kastjes werd genesteld. Momenteel hangen onder 22 bruggen 196 kastjes van hetzelfde type en die worden door de boerenzwaluwen gretig gebruikt. Vanaf 2010 wordt er onder iedere brug door een of meerdere paartjes gebroed. Bij drie bruggen nestelen een aantal jaren maar liefst 8 tot 10 paartjes. Onder vrijwel alle bruggen kan ik met een waadbroek aan in het water staan. Zo kan ik twee keer per seizoen de nesten controleren

De laatste jaren zijn het ruim 80 paar boerenzwaluwen, die hun jongen onder bruggen over sloten en weteringen groot brengen. Ze jagen en jakkeren over het water en tussen de koeien op jacht naar insecten. Het blijft prachtig om te zien hoe deze insectenverdelgers af en aan vliegen met voedselballetjes. Nog steeds zijn de kastjes een enorm succes. Dit blijft natuurlijk niet onopgemerkt en heeft geleid tot een artikel in een themanummer over boerenzwaluwen in *het Vogeljaar* (Bieshaar & Jonkers 2011). Daarin is ook een werktekening opgenomen voor het maken van het hierboven genoemde nestkastje. .

Literatuur:

Bieshaar, G. & Jonkers, D.A. 2012: Nestelhulp voor Boerenzwaluwen onder duikers en bruggen. Themanummer boerenzwaluwen. *Het Vogeljaar* 59 (3): 147.